

Stichting Vrijdschrift

3 oktober 2016

CETA ondermijnt bescherming persoonlijke gegevens

Aan: Voorzitter Commissie BuHa-Os

Zeer geachte heer De Roon,

Op 18 oktober zal de EU Raad van Ministers een beslissing nemen over ondertekenen en voorlopige toepassing van het handelsverdrag met Canada (CETA). In deze brief willen wij er onder andere op wijzen dat CETA de bescherming van persoonlijke gegevens zal ondermijnen.

Canada is lid van de "Five Eyes", een groep landen met vergaande afluisterpraktijken. De Canadese Communication Security Establishment mag buitenlanders afluisteren.¹ Veel internet verkeer met Canada loopt via de Verenigde Staten, doorgaans via steden met NSA afluisterfaciliteiten.²

CETA verplicht tot het toestaan van grensoverschrijdende gegevensstromen. De bijbehorende waarborg die de EU ruimte laat om persoonlijke gegevens te beschermen wordt ingeperkt door strikte voorwaarden. Dit ondermijnt het Europese systeem ter bescherming van persoonlijke gegevens.³

De verplichtingen met betrekking tot grensoverschrijdende gegevensstromen zullen onder voorlopige toepassing van CETA vallen. Na ratificatie door het Europese Parlement staat Nederland voor voldongen feiten wat betreft gegevensstromen, gebrekkige waarborg, en ondermijning van de

¹Zie Law, Privacy and Surveillance in Canada in the Post-Snowden Era, editor Michael Geist, pagina 88 http://www.ruor.uottawa.ca/bitstream/10393/32424/1/9780776621838_WEB.pdf ; "There are accountability gaps in all democracies, but Canada's accountability gap is particularly pronounced. Alone out of our Five Eyes partners, Canada still does not give any parliamentarians access to secret information.", idem, pagina 194.

²idem, pagina 25

³<http://www.uva.nl/en/news-events/news/uva-news/uva-news/uva-news/content/folder/2016/07/study-identifies-possible-tension-between-eu-data-protection-law-and-free-trade-agreements.html> en <https://blog.ffii.org/broken-data-protection-in-eu-trade-agreements/#sec-3>

bescherming van persoonlijke gegevens.⁴ Dit kan worden voorkomen door verplichtingen met betrekking tot grensoverschrijdende gegevensstromen buiten voorlopige toepassing te houden. Indien dit niet bewerkstelligd kan worden kunnen voldongen feiten worden voorkomen door het verdrag niet te tekenen. Dit is noodzakelijk om het Europese burgerrechtensysteem te beschermen.

Wat betreft arbitrage, het idee dat de EU zodanig goed bestuurd wordt dat er niet veel te vrezen valt van supranationale arbitrage is door de beslissing in de WTO Airbuszaak ongefundeerd gebleken.⁵ De schade voor de EU kan oplopen tot tientallen miljarden euro's. Gezien de systematische gebreken van supranationale handels- en investeringsbescherming⁶ en de verdere gebreken in het ISDS / ICS-voorstel⁷ achten we het investeringshoofdstuk een bedreiging voor rechtsstaat en democratie.

Enkele Lidstaten en de Europese Commissie overwegen een verklaring aan CETA toe te voegen.⁸ Dit houdt een erkenning in van gebreken van CETA; gezien de ernst van de gebreken kan een verklaring echter geen afdoende oplossing zijn. Zowel de grensoverschrijdende gegevensstromen met bijbehorende gebrekkige waarborg als de supranationale investeringsbescherming kunnen er toe leiden dat het EU Hof van Justitie CETA in de toekomst ongeldig verklaart. Om dit te voorkomen kan Nederland het Hof op voorhand om een opinie vragen.

Met betrekking tot intellectuele eigendomsrechten, CETA zal de positie van bedrijven die misbruik van het octrooisysteem willen maken versterken en zal hervorming van auteurs- en octrooirecht belemmeren.⁹ Nederland kan voldongen feiten voorkomen door het hoofdstuk over intellectuele eigendomsrechten buiten voorlopige toepassing te houden (en

⁴Het verdrag met Oekraïne toont dat bij niet-ratificatie door een EU Lidstaat voorlopige toepassing niet gestaakt wordt.

⁵<http://www.euronews.com/2016/09/22/wto-backs-boeing-over-airbus-in-latest-round-of-government-subsidies-row>

⁶<https://blog.ffii.org/broken-data-protection-in-eu-trade-agreements/#sec-5>

⁷<https://blog.ffii.org/ceta-isds-not-conform-european-parliament-resolution/> en <https://www.vrijdschrift.org/serendipity/index.php?/archives/201-ISDS-SER-ziet-grotere-rechten-voor-buitenlandse-investeerders-over-het-hoofd.html>

⁸<http://ca.reuters.com/article/topNews/idCAKCN11R1OZ>

⁹zie pagina 47 https://www.tni.org/files/publication-downloads/making-sense-of-ceta_22092016.pdf

niet slechts een enkel artikel uit dit hoofdstuk, zoals het voorstel nu luidt).

CETA is een diepreikend handelsverdrag met grote risico's.¹⁰ Daar staat tegenover dat de verwachte economische opbrengst van CETA laag is.¹¹ Wij achten een breed en open debat noodzakelijk. Ondertekening zou een dergelijk debat in de weg staan.

Hoogachtend,
namens Stichting Vrijsschrift,

Ante Wessels

¹⁰Zie verder bijvoorbeeld <http://www.mariearena.eu/wp-content/uploads/2016/02/De-Ville-2016-CETA-report-bonne-version.pdf>
en https://www.tni.org/files/publication-downloads/making-sense-of-ceta_22092016.pdf

¹¹Volgens een onderzoek van de Europese Commissie en de Canadese regering is de verwachte eenmalige groei van het BNP na enkele jaren 0.08%
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2008/october/tradoc_141032.pdf